

CHRIST KING HIGHER SECONDARY SCHOOL KOHIMA
CLASS-12
SUBJECT: TENYIDIE

GEIZO

Puolha (pg) - 4

2. KENEI KEKRA KI KETHO YOPUO VI: ME:MEDO

Cüükrie mu u nei keda cü;

Pfhemenei mu u nei keda se;

Lietho nu mu kezhau keda;

Krotho nu rei u neiu keda,

Zolie derei thenou rüü mo.

Kishükinyi medo mo biepie,

U ki chü kho tei thunuo ba rei,

Puoca chiekeshü: Geizo hayo kijü hanu kelhou ki themia zhorüli thau le di diebou-u chiese par. Themia kijü hanu kelhou ki mha kekra u meda suo di mha pete nu u thuo u yaviu pfhü di lhouya. U meda kesuomia ketho ca yopuo rei silie reya, Süla diethomiatho di u kishükinyi pfhüya mo. Kecüekerie, pfhemenei, lietholie chü mu u kelhoutha kesekecü pete nu kekreamia mhodzü thechiethenga le moto di u keneiu rübei keda di pevielieya. U kelhou nu puo thuo puo dzevi rübei le di mha pete nu puo meda kesuo pfü kishükinyi kesepie puo ki chüse kho tei thu kemoyo ba rei thenou kerüü ngulieya mo.

Zhü zelie mo telhie u meki,

Rüpreirüle mhale zhü teiso:

Co sier di mhalele zo vo,

Mha pete nu u neiu keda,

Zo tuo mo rei puotei ngulie ro,

Ze mo tuo phi ketho-u these,

Keliemia sü ruokuothomia mu,

Puoca chiekeshü: Themia sükemhiemia kenuotsa mhale menuo vo di zelie lhotaya. Telhie ha thezhü nu pfhe morei zhükhrako nu bata tse themia zhüpfü mu sümia meki di sümia bu zelie lhotaya. Sümhie di ketho si kemomia sü mia rüli leya mo, Kekhrie u gei tuoya mo, Kepenuopfü khrüprei nu lhouya mo, kemenga siya mo tsiu mechü kinyi (shükiraka) pie mechü zhazhü chü mo di puo thuo puo hievi chü kevielieya. Themia shükemhiemia thenou kemezhiekiele ki zelie lho di meyhumezhietaya. Derei mia puoe mha pete nu ketho-u mu kemezhüu si mu medzi di lhouyakezhamia thenou rüüya, sümia ruokuothomia üdi ükezo-ue pu.

Zha phi mo rei kethonuonuo yopuo,

Mhara zhü di ngulie ümha ro,

Ketho süyo these pielie di,

Vo puobo nu mha kevi pete,

Ngulietuo shie themia pete la.

Puoca chiekeshü: Süla kehoupuo bu rei u meda suo dim ha pete pevie tuo monyü ketho ca yopuo silie ro süyo se puo kelhou mvüdze chülie di lhou vo ro puobo nu mha pete ba di ngulieketuo se ketarhoshü. 'Puobo' icü cau liro Kepenuopfü puo neiyakezha kelhou-u pu ba.

Kinu mhathu (kedoju)

1. Ketho-u si kemomia u rüli kimhieya üdi ükezo-u Medo-e pushü ga?

2. ükezo-u Medo-e suomia üse ruokuothomia üdi pu ga?

3. Puoca vatshashülie.

a) Zhü zelie mo telhie u meki,

Rüpreirüle mhale zhü teiso:

Co sier di mhalele zo vo,

b) Zha phi mo rei kethonuo yopuo,

Mhara zhii di ngulie ümha ro,

1kl. Ükezo-u Medo-e puhecü ketho-u si kemomia sü mia rüli leya mo, Kekhrie u gei tuoya mo, Kepenuopfü khrüprei nu lhoyaya mo, Kemenga siya mo tsiu mechü kinyi puo hievi chü kevielieya üsi.

2 kl. Ükezo-u Medo-e mha pete nu ketho-u mu kemezhüu si mu medzi di lhoyakezhamia thenou rüüya mu sümia ruokuothomia üdi pu.

3 a) kl. Diecha hako geizo " Kenei kekra ki ketho yopuo vi" nunu se par. Medo-e zokeshü geizo puo. Ükezo-ue diecha hako nu puhecü themia kijü hanu kelhou ki mia kekra u meda suo dim ha pete nu u thuo u yaviu pfhü di lhoyaya. Kecükekrie, pfhemenei, lietholiechü mu u kelhoutha kesekecü pete nu kekreamia mhodzü thechiethenga le moto di u keneiu rübei keda di pevielieya. U kelhou nu puo thuo puo dzevi rübei le dim ha pete nu puo ki chüse kho tei thu kemoyo ba rei thenou kerüü ngulieya mo. Themia sükemhiemia kenuotsa mhale menuo vo di zelie lhotaya. Telhie ha thezhü nu pfhe morei zhükhrako nu bata tse themia zhüpfü mu sümia bu zelie lhotaya üsi.

b) Geizo diecha hau ükezo-u Medo-e zoshü mu " Kenei kekra ki ketho yopuo vi" geizo nunu separ. Geizo diecha hanie nu puhecü mia puoe mha pete nu ketho-u mu kemezhü-u se mu medzi di lhou yakezhamia thenou rüüya, Sümia ruokuothomia üdi ükezo-ue pu. Süla kehoupuo bu rei u meda suo dim ha pete pevie tuo monyü ketho ca yopuo silie ro süyo se vo puo kelhou mvüdze chülie di lhou vo ro puobo nu mha kevi pete ba di ngulieketuo pushü.

8. NHAMENYIEPOU GEIZO

Kekhrievoü Yhome

Nhamenyie pou yopuo thuo ha rei,

Pou pou rhiechü ketsa donunu,

Themianuo nei chütuo ü pou'rü,

Kebayo rei mehoun huya die.

Puoca chiekeshü: Themia pelhouya kemo nyie pou yopuo thuo rei themia nei chüketuo la ketsa nunu pou rhie pou hie chü di pou parya mu kengumia pete nyie pou sümhieko rei mehoun phiya.

Khriesarüü kelhou tei ha rei,

Nhamenyie pou kepou tei tuoi,

Do yopuo zie khriesarüü chü,

Pecha lho mu mia va pezieyi.

Puoca chiekeshü: Nhamenyie pou kemhie themianuo kelhou tei hau ba pechalieya mo. Süla dokipuo kelhou ki lhoupie mia dzü va pezie shünu di ükezopfue khriesarüüko ki pou vamele ba.

Kepenuopfü nhamenyie pou nuou,

Rütso thuo rei chü kezivishü-

Kezha tuoi themianuo ha bu,

U kepou se zhapu chütuo ü,

Kepenuopfü nei chülie thienyü

Puoca chiekeshü:

Nhamenyie pouko zivi rei Kepenuopfü mhatho phre derei khriesarüü teiu liro süko ki puoma rekuocü rhi nunu pu di khriesarüümia bu u kezivitho teiki Kepenuopfü zhapu chü di pou nei chükelie kemengu noule pie geizo hayo zoshü,

Kinu Mhathu (Kedojü)

1. Kedipuo la nyie pou puoe pou rhie chü di pou baya üsi ga?
 2. Kedipuo la khriesarüü teiu üse nha menyie pou tuoi üta ga?
 3. Khriesarüüko gei ükezopfü pou mengu kicüpuo pushü ga?
-